

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА
ЛІГА СТУДЕНТІВ АСОЦІАЦІЇ ПРАВНИКІВ УКРАЇНИ

**РЕФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ
В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

МАТЕРІАЛИ

IV Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, 21–22 травня 2020 року)

У двох частинах

Частина 2

Суми
Сумський державний університет
2020

Diagnostic Tool/ International Bank for Reconstruction and Development and The World Bank, 2009. URL: http://siteresources.worldbank.org/INTECAREGTOPPRVSECDEV/Resources/GoodPractices_ConsumerProtection_Sep09.pdf.

2. On amendments to some legislative acts of Ukraine on protection of the rights of consumers of financial services, by the Law of Ukraine of September 20, 2019 No. 122-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/122-20?lang=en>.

ПРОФСПІЛКИ НА ЗАХИСТІ ПРАВ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ⁴

Павленко Б. О.

*Аспірантка кафедри АГПФЕБ ННІ права
Сумського державного університету*

Безвін О. С.

Студент II курсу ННІ права

Сумського державного університету

Науковий керівник: Миргород-Карпова В. В.

к. ю. н., викладач кафедри АГПФЕБ ННІ права

Сумського державного університету

Профспілки є найважливішим інститутом суспільства, від якого залежить стабільність функціонування політичної системи та розвитку держави. Це не тільки механізм захисту прав найманих працівників, а й механізм взаємодії та спільного існування між державою й громадянським суспільством. Двостороння взаємодія між владою та профспілками є не тільки необхідним чинником в сучасних українських умовах, але й неодмінно потребує серйозних змін.

В сучасних умовах розвитку нації український профспілковий рух перебуває в неоднозначному становищі. Існуюча система діалогу між владою та профспілками навряд чи може називатись повноцінною двосторонньою моделлю, тому що контакт, по суті, не налагоджений. Іншими словами, двосторонні угоди існують, але лише на рівні представників влади, керівництва профспілок і керівництва державних органів, в той час як службовці більшості державних установ навіть не знають, що в їхньому трудовому колективі є профспілка. Однак, зважаючи на те, що Україна прагне стати демократичною та цивілізованою державою, її невід'ємним елементом повинна стати сильна і незалежна профспілка, яка буде стояти на захисті прав та інтересів працівників державної служби.

Державна служба виникла та існує там де є держава. Вона є основою державної влади та правовим механізмом управління суспільством. В багатьох розвинених країнах світу державна служба є одним з ключових елементів системи державного управління, від ефективного функціонування якого, залежить додержання конституційних прав та свобод

---

⁴ Робота виконана в рамках проекту № 55.16-01.18/20.ЗП

громадян, послідовний і сталий розвиток країни. Вона є джерелом регулювання більшості суспільних проблем та різниться залежно від соціального та економічного рівня кожної країни, їх режиму та форм правління. Без державної служби не можлива реалізація різноманітних завдань і функцій, які покладені на державу, розвинені країни просто втратять правові механізми управління нею та не зможуть стабільно існувати [1].

Після проголошення незалежності України перед нашим суспільством постало питання щодо пошуку оптимальної політико-правової та управлінської моделі розбудови державності України, воно ж поставило перед державотворцями складні проблеми, які потребують концептуального розв'язання. Так, державна служба не може бути лише структурним механізмом, що реалізує державну волю. Вона повинна відповідати загально визнаній системі цінностей, бути спрямованою на соціальну орієнтацію щодо формування громадянського суспільства. Структурні зміни потребують перегляду соціально-політичних пріоритетів, що, у свою чергу, приводить до нових форм взаємодії правового простору, державної влади та інститутів громадянського суспільства і вимагає вдосконалення механізмів реалізації системи публічних потреб та інтересів [2].

Відповідно до статті 1 Закону України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» під поняттям професійна спілка слід розуміти добровільну неприбуткову громадську організацію, що об'єднує громадян, пов'язаних спільними інтересами за родом їх професійної (трудової) діяльності (навчання) [3].

Закон України «Про державну службу» передбачає обов'язкову участь профспілки в діяльності державного органу, але лише у трьох випадках:

1. при затвердженні правил внутрішнього розпорядку, коли вони виносяться на затвердження загальних зборів державних службовців за поданням керівника державної служби і виборного органу первинної профспілкової організації, якщо він є в цьому державному органі;

2. при направленні керівником державної служби на затвердження центральному органу виконавчої влади що реалізує державну політику у сфері трудових відносин, Типового положення про преміювання, яке погоджується з виборним органом первинної профспілкової організації (за наявності).

3. при виданні наказу керівника державної служби щодо виходу на роботу державних службовців для виконання невідкладних або непередбачуваних завдань та необхідність працювати понад установлену тривалість робочого дня, а також у вихідні, святкові та неробочі дні, у нічний час обов'язково повідомляється виборний орган первинної профспілкової організації.

Враховуючи вищевикладене, можемо зазначити що низка прав, якими

користуються на підставі загальних трудових норм інші працівники, для державних службовців обмежується.

Слід зазначити, що профспілки своєю історією довели свою необхідність і здатність забезпечити представництво і захист прав та інтересів своїх членів в соціально-трудовій сфері. Тільки за участю профспілок держава може забезпечити стабільний розвиток економіки без соціальних потрясінь.

Беручи до уваги значення професійних спілок у захисті трудових прав і соціально-економічних інтересів працівників, в розвитку демократичних форм участі громадян в управлінні економічними і політичними процесами, демократична, правова і соціальна держава, якою є Україна, має підтримувати професійні спілки та піклуватися про законодавче закріплення їх повноважень. Професійні спілки всіх рівнів повинні ще раз повернутися до розгляду своїх основних функцій і приділити увагу тим з них, які в даний час в більшій мірі будуть сприяти досягненню головної мети створення та діяльності профспілок – захист соціально-трудових прав та інтересів членів профспілки.

Практично всі функції профспілок можуть бути реалізовані в рамках соціально-партнерських відносин. У колективних договорах і угодах можна і потрібно вирішувати питання регулювання заробітної плати, забезпечення зайнятості, охорони праці, створення власних страхових компаній, недержавних пенсійних фондів, оздоровчих і медичних установ і т.д. Досвід такої діяльності є у різних профспілок, його треба поширювати і узагальнювати. Профспілки всіх рівнів повинні частіше виступати у пресі, на телебаченні, брати участь у конференціях і круглих столах, пропагуючи свою діяльність, більше уваги приділяти навчанню профспілкових кадрів і активу, залучати до своїх лав молодь.

Світова практика показала, що професійні спілки необхідні і демократичній державі і його працюючим громадянам. Вони є важливим елементом громадянського суспільства. Але без проведення суттєвих перетворень в профспілковому русі, без зміцнення єдності профспілок, підвищення активності і відповідальності лідерів профспілкових організацій, поставлених завдань не вирішити.

Слід відзначити особливу важливість в процесі регулювання інтересів ролі законодавчої влади. Шукати компроміси необхідно в рамках законодавчого поля. Від якості законів залежить, чи буде в процесі регулювання враховуватися думка всіх учасників. В іншому випадку розвиваються конфліктні процеси. Дослідивши проблеми здійснення своїх повноважень профспілками на державній службі, стало зрозуміло, що в Закон України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» необхідно внести корективи, адже він повністю не розкриває правовий статус профспілкових організацій, їх взаємозв'язок з роботодавцями та працівниками. Наприклад, додати в 2 розділ статтю про

повноваження профспілкових організацій та їх об'єднань на представництво законних прав та інтересів у суді. Таке повноваження надасть профспілковим організаціям можливість повноцінно захищати права та законні інтереси працівників, зокрема державних службовців.

Крім того в українському законодавстві не врегульоване питання правового статусу профспілок на державній службі, що в свою чергу призупиняє розвиток профспілкового руху у цій сфері.

Сучасній Україні потрібні сильні профспілки. А сильна профспілка – це така профспілка, яка ефективно захищає інтереси своїх членів, користується їх довірою і підтримкою, здатна організувати, при необхідності, колективні дії на захист соціально-економічних прав та інтересів працівників, володіє достатніми організаційними, фінансовими та кадровими ресурсами для виконання своїх статутних задач.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бериславська О. М., Мінаєва В. В. Європейський досвід етизації державної служби та її актуальність для України. *Правові новели*. 2014 № 2. С. 104–108.
2. Грайнер Є. В. Формування української моделі державної служби із врахуванням досвіду зарубіжних країн. *Збірник наукових праць Національної академії державного управління при Президенті України*. 2015. Вип. 1. С. 104–115.
3. Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності: Закон України від 15 вересня 1999 р. № 1045-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1045-14> (дата звернення: 22.12.2019).

ПРАВООХОРОННІ ОРГАНИ ЯК СУБ'ЄКТИ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ: ОСНОВНІ НЕДОЛІКИ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Бурбика В. О.

к. ю. н., молодший науковий співробітник Науково-консультаційного центру правових досліджень Сумського державного університету

Питання запобігання та протидії корупції має важливе значення для України, адже є глобальною загрозою національній безпеці. Суб'єктами, які безпосередньо виявляють, припиняють та розслідують корупційні правопорушення чи правопорушення, пов'язані з корупцією, є правоохоронні органи. При цьому ефективність запобігання та протидії корупції правоохоронними органами залежить від стану адміністративно-правового регулювання. В умовах реформування правоохоронних органів актуалізується питання